

element of the definition of existing competencies through learning outcomes of basic and specialized art-oriented design disciplines with regulatory requirements for higher education and ensure the timely adjustment of the educational process.

The article investigates the notion of learning outcomes, analyzed their profiles on existing educational and vocational training programs for designers in various higher educational institutions of Ukraine. Article content formulated learning outcomes of future teachers designers that form the specialized competence of students in the learning process. Artistic and aesthetic competence, which includes ownership of cultural, historical, artistic and aesthetic knowledge; Skills artistic and aesthetic perception, analysis and interpretation of works of art according to the author's intention, understanding, unity of form and content; desire and ability to put into practice the artistic and aesthetic potential to produce your own unique result of creative activity; representational competence as the ability to understand and create your own works of art, skillfully using means of artistic expression; design competence, which is realized through the ability to generate ideas and hypotheses nomination, fantasy, associative thinking, etc.

This defines competence of teachers specialized designers, artistic and aesthetic, expressive and design, the essence of which is to build the students' artistic ability to design in future careers. So based learning approach creates competence of future teachers as designers for the realization of artistic and design activities are responsible. social, professional and cultural needs of modern society. Such competence is an essential addition to teaching abilities, the implementation of which is aimed at implementation of professional and creative tasks. That is, in the basis formed art-figurative, abstract-logical, analytical, design and constructive thinking. This teacher will be able to fully practise their profession.

Key words: learning outcomes, design education, specialized expertise, professional activities, art and design activities, specialists in the design, educators, designers, art design.

АННА ШЕВЧЕНКО

Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова

**РЕЗУЛЬТАТЫ ОБУЧЕНИЯ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ-ДИЗАЙНЕРОВ
С ЦЕЛЬЮ ПОДГОТОВКИ ИХ К ХУДОЖЕСТВЕННО-ПРОЕКТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ**

Статья посвящена исследованию понятия результатов обучения, которые проанализированы по действующим профилям образовательно-профессиональных программ подготовки дизайнеров в различных высших учебных заведениях Украины. В статье сформулированы содержание результатов обучения будущих педагогов-дизайнеров, которые формируют специализированные компетентности студентов в процессе обучения.

Ключевые слова: результаты обучения, дизайн-образование, специализированные компетентности, профессиональная деятельность, художественно-проектная деятельность, специалисты по дизайну, педагоги-дизайнеры, художественное проектирование.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Шевченко Анна Ігорівна – викладач кафедри промислової інженерії на сервісу Інженерно педагогічного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Коло наукових інтересів: професійна підготовка майбутніх педагогів-дизайнерів; методика навчання художньому проектуванню майбутніх фахівців з дизайну.

УДК 378.011.3-051:004.738.5(043.3)

ШЕВЧЕНКО Володимир

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

**ОСВІТНЄ ІНФОРМАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В СИСТЕМІ
ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ**

Необхідність інноваційного розвитку навчально-виховного процесу вищого навчального закладу зумовлюється тим, що в сучасних умовах відбувається якісний розвиток соціокультурної динаміки суспільства, зростання темпів оновлення парадигм і технологій діяльності в усіх сферах суспільних відносин, зокрема в освіті. Сьогодні все інтенсивніше в Україні впроваджується в життя дистанційна форма освіти. Основу освітнього процесу за дистанційної форми навчання складає цілеспрямована і контрольована інтенсивна самостійна робота студента, який навчається за індивідуальним розкладом, у зручному для нього темпі. Студенти самостійно обирають предмети з переліку курсів-модулів і формують таким чином свій індивідуальний навчальний план. Використання новітніх досягнень ОІС, сприяє інтеграції студента у світове інформаційне суспільство, що сприяє збільшенню частки високо і середньо кваліфікованих фахівців із відповідним рівнем освіти.

Ключові слова: інформаційні технології, ОІС, ІКТ, компетентнісний підхід, інформаційна грамотність, фахові компетентності.

Актуальність досліджень зумовлена особливим станом сучасної освіти як соціального інституту, що забезпечує професійну успішність молоді людини та її конкурентоспроможність на ринку праці; значним поширенням відкритих форм навчання, які характеризуються впровадженням, і використанням Інтернету, що детермінують застосування продуктивних методів роботи з науковими, навчальними і методичними матеріалами; реалізацією концепції гуманістичної освіти, котра передбачає підготовку майбутнього фахівця, здатного до творчого, з позицій культури, підходу до освітньої та професійної діяльності; підвищенням міри суб'єктності та готовності до рефлексії викладачів, які працюють із студентами, в цілях кращого усвідомлення сенсу, змісту й методів своєї роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням створення й використання інформаційних освітніх ресурсів присвячені дослідження таких науковців, як В. Бикова, М. Жалдака, І. Кухаренко, Н. Морзе, Ю. Рамського, С. Сисоева, С. Яшанова та ін. У роботах цих науковців висвітлюються питання створення, наповнення та використання освітньо-інформаційного середовища в навчальному процесі, сучасні методики та технології використання ІКТ.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні та аналізі рівня сформованості освітньо-інформаційного середовища як засобу підвищення ефективності навчання майбутніх учителів технологій.

Для вирішення поставлених задач та досягнення мети дослідження використано наступні **методи дослідження**:

Теоретичні: теоретичний аналіз філософської, психолого-педагогічної, науково-методичної і спеціальної літератури з проблеми дослідження, моделювання педагогічного процесу, узагальнення результатів дослідження з урахуванням конкретних умов і нових фактів;

Емпіричні: педагогічні спостереження, тестування і самооцінювання застосовувалися для визначення рівня сформованості знань, умінь і навичок.

Методи обробки результатів дослідження: методи математичної статистики для проведення якісного і кількісного аналізу одержаних результатів.

Головним завданням сучасного педагогічного вищого навчального закладу є формування цілісної особистості майбутнього вчителя, котра прагне до максимальної реалізації своїх можливостей, націлена на саморозвиток і самоосвіту впродовж усієї професійної діяльності. В розв'язанні цієї проблеми значна роль відводиться формуванню умінь і навичок самостійного мислення і практичного застосування набутих знань.

Вихід у розв'язанні цього завдання – навчити студентів навчатися самостійно, здобувати знання з різних джерел інформації, оволодіти як можна більшою кількістю видів і засобів самостійної роботи.

Одна з головних цілей навчання і виховання полягає в переведенні студента з об'єкта в суб'єкт діяльності й управління. Це значить, що в результаті навчання і виховання студент має набути навичок самоосвіти й самореалізації особистості. Самостійність є найбільш суттєвою ознакою людини і як особистості, і як суб'єкта діяльності. В цьому змісті самостійність може бути зрозуміла і як властивість особистості, і як критерій її зрілості в тій або іншій сфері соціальної практики. В галузі пізнавальної діяльності можна говорити про наукову самостійність.

У педагогічній літературі достатньо активно обговорюються проблеми підготовки вчителів-предметників та викладачів вищого навчального закладу до застосування ІКТ у професійній діяльності. Однак, які їх характерні ознаки, яким чином має бути побудований процес підготовки майбутніх учителів, одностайної думки все ще немає. Окремі науковці наголошують на відсутності такого компонента у процесі використання ОІС у навчанні, який би сприяв удосконаленню системи підготовки фахівців у вищому навчальному закладі та навчання учнів середніх загальноосвітніх шкіл [2, с. 263-264].

Робота сучасного вищого навчального закладу має бути націлена на те, щоб навчити майбутніх фахівців орієнтуватися в потоках інформації та формувати в них інформаційну культуру.

Серед невирішених питань загальної проблеми варто зауважити, що досі ще не сформовано єдиного погляду на застосування ОІС у системі освіти. Більшість викладачів не готові до застосування комп'ютерів у навчанні, оскільки не володіють не лише методами розробки ОІС, а й методиками їх використання. За всю історію людства було здійснено три глобальних інформаційних «великих кроків вперед», котрі з безсумнівно можна назвати революційними: винайдення писемності, винайдення книгодрукування й створення Інтернет. Поява Інтернет прискорила перехід людства від індустріального суспільства до інформаційного: сучасне життя не уявляється без значної кількості інформації, що надходить до користувача. І швидкості передавання цієї інформації постійно зростають.

Перехід людства до інформаційного суспільства підвищує якісні вимоги до професійної кваліфікації персоналу. Встановлено, що оновлення інформації відбувається раз у три роки. Отже, щоб професійний рівень співробітників будь-якого закладу (установи) не знижувався, а зростав, їм необхідно хоча б раз у два-три роки проходити перепідготовку. Відзначимо, що традиційним формам навчання важко справитися з таким завданням: вимагається перехід від обміну ідеями й знаннями до обміну освітніми ресурсами. В сучасному інформаційному суспільстві вже порівняно давно ввійшло поняття – дистанційне навчання. Його основною метою є надання кожному бажаному (незалежно від того, де він проживає і працює) можливості одержати необхідний рівень знань.

Розвиток ІКТ викликає становлення принципово нової системи освіти, яка може забезпечити надання освітніх послуг мільйонам людей за скорочення затрат на освіту. Саме на досягнення цих цілей спрямована Інтернет-освіта, котру можна визначити як освіту широких верств населення, що здобувається за допомогою інформаційних ресурсів мережі Інтернет.

На 32-й Генеральній конференції ЮНЕСКО відзначалося, що сучасна освіта «має підготувати людину до функціонування в складному і суперечливому соціумі. А це означає необхідність формування таких рис, як толерантність, сприйняття інших культур, релігій, цінностей, уміння спілкуватися з їх носіями. стати не просто громадянином світу, а й громадянином глобалізованого суспільства» [3].

Оскільки ціннісні орієнтації опосередковують ставлення людини до світу і самої себе, важливо розвивати ті, що мають духовне наповнення і цілеспрямовано впливають на розвиток самобутності, внутрішньої глибини особистості і спільноти, багатогранності проявів у сфері освітньої системи.

Для підготовки професіонала особливе значення має система відносин, яка включає ділові і ціннісні параметри умов професійного росту особистості. Щоб досягти досконалості в професійній діяльності, важливо будувати життя відповідно до цінностей, вчитися їх переживати, психологічно засвоювати і вести пошук нових цінностей як двигуна життєвої стратегії [6, с. 32].

Принципово важливо, що ці науковці пов'язують цінності педагогічної діяльності з можливістю задоволення матеріальних, духовних потреб вчителя і, виходячи з цієї єдності, класифікують цінності педагогічної діяльності в такий спосіб: цінності, що сприяють утвердженню вчителя в суспільстві; цінності, що впливають на розвиток комунікативної культури; цінності, що ведуть до самовдосконалення; цінності самовираження; цінності, пов'язані з утилітарно-прагматичними запитами [6, с. 34-35].

У сфері освіти глобальне співробітництво розвивається особливо бурхливо. Нові комп'ютерні супермагістралі, супутниковий зв'язок роблять таке співробітництво більш доступним та ефективним.

Однак, слід урахувати небезпеку культурної експансії, експорту по глобальних комунікаційних магістралях освітніх програм, продукції мас-медіа, які є неприйнятними і навіть неприпустимими для мовних, освітніх і культурних традицій низки країн і цілих регіонів. Це пов'язано з «нав'язуванням» культури, що притаманна певним регіонам, країнам, етнічним групам, іншим, що сповідують інший спосіб життя, працюють за іншими правилами, дотримуються інших цінностей тощо. Це є намаганням окремих соціальних груп, країн встановити й утвердити в міжкультурних стосунках всього культурного різноманіття світу домінуючої культури, відносин домінування [11].

Навчальною дисципліною, покликаною забезпечити повноцінну підготовку особистості до життя в майбутньому інформаційному суспільстві, багато авторів бачать інформатику. В межах даної дисципліни серед об'єктів вивчення закономірно домінують такі поняття, як комп'ютер, база даних, телекомунікації, комп'ютерна мережа, гіпертекст, мультимедіа, база знань, експертна система. Відповідно, до складу вмінь, що формуються цією навчальною дисципліною, входять уміння професійно використовувати комп'ютер в різних середовищах і режимах, включаючи комп'ютерну обробку текстової, табличної, графічної інформації; реалізацію віддаленого доступу до автоматизованих інформаційних ресурсів, організацію пошуку інформації в Інтернет.

Для завдань, пов'язаних із навчанням, використовують два формати он-лайн-зв'язку: он-лайн-семінар і веб-конференція. Розрізняються вони ступенем інтерактивності: у он-лайн-семінарі, як і на звичайному семінарі, є можливість взаємодіяти з лектором – виконувати його завдання, відповідати на його питання і задавати свої. На веб-конференції більшу частину говорить спікер. Після завершення заходу залишається запис, який також можна використовувати в цілях навчання; фактично це готовий продукт [7].

Фахівець, якого сьогодні потребує навчальний заклад, має не лише вміти передавати інформацію, а й формувати в учнів уміння самостійно, безперервно навчатися, одержувати знання, вдосконалювати свою інтелектуальну культуру.

Розвиток ОІС дозволяє формувати новий метод навчання, оснований на аналізі інформаційних ресурсів. У зв'язку з цим, усе частіше процес підвищення кваліфікації і рівня професійної культури поєднаний із формуванням інформаційної культури особистості.

Інтерактивні методи є антитезою пасивності, вони цікаві для студентів і, водночас, результативні. Якщо інформація з найкращим чином прочитаної лекції вже через три дні відтворюється уважним слухачем лише на 10 %, то інтерактивні методи, де студент активно діє, дають показник запам'ятовування до 90 %! Спеціально створена таблиця запам'ятовування [10] свідчить, що людина запам'ятовує:

- 10% того, що прочитала;
- 20% того, що почула;
- 30% того, що побачила;
- 50% того, що побачила і почула;
- 80% того, що сказала;
- 90% того, що виразила в дії.

Не дивлячись на вигоди від впровадження ОІС в освіту, їх використання пов'язане з низкою труднощів:

- відсутність стратегічного плану розвитку ОІС;
- фінансова підтримка ОІС;
- зростання потреби у віддаленому доступу до будь-якого типу інформації;
- загальна вартість володіння;
- брак навченого ОІС персоналу;
- необхідність оновлення внутрішніх мереж і архітектури;
- необхідність оновлення старих способів адміністративної роботи;
- безпека;

– готовність до віртуальної комерції.

Разом з перерахованими проблемами в інформаційному суспільстві є проблема інформаційного голоду, котра полягає в нерівномірному розподілі ресурсів серед суспільства. В процесі цього інформаційний голод найчастіше випробовують випускники вищих навчальних закладів.

Основні напрями діяльності щодо використання ОІС в освіті:

- дистанційна освіта;
- мережеві технології;
- управління безпекою;
- стратегії викладання і навчання;
- підготовка персоналу з ОІС і управління людськими ресурсами;
- стратегії фінансування ОІС;
- он-лайн послуги для студентів;
- розширені способи зв'язку;
- адміністративні системи.

Крім того, застосовувати ресурси Інтернет як джерела інформації для проведення досліджень різних рівнів – студентських, викладацьких або спільних, доцільно в зв'язку з його величезним інформаційним потенціалом у передпрофільному, профільному навчанні [4]. Тому використання ОІС є професійною компетентністю сучасного вчителя з будь-якого предмета, оскільки педагогічні проблеми пошуку і відбору необхідної для дослідження інформації будь-якої освітньої галузі багато в чому залежать від умінь користуватися Інтернетом.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Андрущенко В. Стратегія для освіти (за матеріалами звіту відділу філософії та прогнозування розвитку освіти Інституту вищої освіти АПН України, червень, 2006) / В. Андрущенко // Вища освіта України. – 2006. – № 3. – С. 5-9.
2. Антопольский А. Б. Проблемы учета и регистрации информационных ресурсов [Текст] / А. Б. Антопольский // Проблемы информатизации. – 2008. – № 2. – С. 33-40.
3. Байденко В. И. Выявление состава компетенций выпускников вуза как необходимый этап проектирования ГОС ВПО нового поколения: Метод. пособие / В. И. Байденко. – М.: Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2006. – 72 с.
4. Биков В. Ю. Теоретико-методологические основы моделирования навчального середовища сучасних педагогических систем / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук // Проблемы та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Зб. наук. пр. – Вип. 1(5). – 2003. – С. 64-76.
5. Биков В. Ю. Модели организационных систем открытой освіти: [монография]. – К.: Атика, 2009. – 684 с.
6. Брежнева В. В. Информационное обслуживание: учебное пособие / В. В. Брежнева. – Санкт-Петербург: Издательство Санкт-Петербургского государственного университета культуры и искусств, 2002. – 48 с.
7. Гура В. В. Технологические аспекты педагогического проектирования электронных образовательных ресурсов [Электронный ресурс]: отчет РОЦ НИТ за 2002 год / В. В. Гура, С. Б. Дикарев. – Таганрогский государственный радиотехнический университет. – Таганрог, 2006. Режим доступа к ресурсу: www.tsure.ru/rcni/otchet/2002.pdf.
8. Гуревич Р. С. Информационная культура – важлива складова загальної культури особистості / Р. С. Гуревич // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. пр. – Випуск 4. – Київ – Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2004. – С. 42-47.
9. Гуревич Р., Коломієць А. Можливості новітніх інформаційних технологій у підготовці педагогічних кадрів // Трудова підготовка в закладах освіти. – 2002. – № 2. – С. 52-53.
10. Дзюбенко А. А. Новые информационные технологии в образовании / А. А. Дзюбенко. – М., 2000. – 104 с.
11. Життєва компетентність особистості: Науково-методичний посібник / За ред. Л. М. Сохань, І. Г. Єрмакова, Г. М. Несен. – К.: Богдана, 2003. – 520 с.
12. Жук Ю. О. Системні особливості освітнього середовища як об'єкта інформатизації / Ю. О. Жук // Післядипломна освіта в Україні. 2003. – № 2. – С. 35-38.

VLADIMIR SHEVCHENKO

National Pedagogical Dragomanov University

EDUCATIONAL ENVIRONMENT INFORMATION SYSTEM EXPERT TECHNOLOGY TRAINING FUTURE TEACHERS

The need for innovative development of the educational process of higher education due to the fact that nowadays there is a qualitative development of socio-cultural dynamics of society, the growth rate of renewal of paradigms and technologies in all areas of public relations, including in education.

Today more and more intense in Ukraine introduced a life remote form of education. The basis for the educational process of distance learning is purposeful and controlled intensive self-study student who learns on an individual schedule, at a convenient pace. The main task of modern educational institution of higher education is to develop the whole person of the future teacher who seeks to maximize the realization of their capabilities, focused on self-development and self-education throughout the professional activity. Output in solving this problem - to teach students to learn independently, to acquire knowledge from various sources, how to acquire more assets types and independent work. The transition of mankind to information society increases the quality requirements for professional staff. Established that is updated every three years. So, to the professional level of employees of any institution (institution) is not declining, but growing, they need at least once in two or three years to undergo retraining. Note that traditional forms of learning to cope with this difficult task, required a transition from the exchange of ideas and knowledge to share educational resources. In today's information society has entered a relatively long terms - distance learning. Its main purpose is to give anyone interested (regardless of where he lives and works) the possibility to obtain the necessary level of knowledge.

ICT development is the formation of a new system of education that can provide educational services to millions of people by reducing spending on education. It is designed to achieve these goals online education that can be defined as the education of the general population suffers through information resources on the Internet. Therefore the use of OIS is the professional competence of the modern teacher of any subject as pedagogical problems of search and selection of necessary information for the study of any educational sector is largely dependent on the skills to use the Internet.

Keywords: *information technology, OIS, competence approach, information literacy and professional competence.*

ВЛАДИМИР ШЕВЧЕНКО

Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова

ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ СРЕДА

В СИСТЕМЕ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ

Необходимость инновационного развития учебно-воспитательного процесса вуза обусловлена тем, что в современных условиях происходит качественное развитие социокультурной динамики общества, рост темпов обновления парадигм и технологий деятельности во всех слоях общественных отношений, в том числе в образовании. Использование новейших достижений ОИС, способствует интеграции студента в мировое информационное общество, способствует увеличению доли высоко и средне квалифицированных специалистов с соответствующим уровнем образования.

Ключевые слова: *информационные технологии, ОИС, ИКТ, компетентностный подход, информационная грамотность, профессиональные компетенции.*

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Шевченко Володимир Вікторович – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних систем і технологій Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Коло наукових інтересів: фахова підготовка майбутніх учителів технологій, теорія і практика трудового навчання майбутніх фахівців.

УДК 377.5/377.6:745

ШИМКО Вікторія

Миргородський художньо-промисловий коледж імені М. В. Гоголя

Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка

СУЧАСНИЙ СТАН ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХУДОЖНИКІВ-КЕРАМІСТІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ СПЕЦДИСЦИПЛІН

У статті розглядається сучасний стан професійної мистецької освіти в Україні. Особлива увагу приділяється питанню професійної підготовки майбутніх художників-керамістів на прикладі Миргородського художньо-промислового коледжу імені М. В. Гоголя. У статті вивчаються дослідження інших авторів у цьому напрямку. Детально розглядається законодавча база професійно-технічної освіти. Розглянуто галузеві стандарти, які визначають зміст професійної підготовки художників-керамістів, а також комплекс нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти. На прикладі Миргородського художньо-промислового коледжу розглянуто питання особливості освіти та професійної підготовки майбутніх художників-керамістів. У статті проводиться дослідження основних напрямків сучасної мистецької освіти у контексті розвитку професійної освіти художників-керамістів. Запропоновано прогнозування основних шляхів розвитку освіти у підготовці спеціалістів з виготовлення кераміки.

Ключові слова: *мистецька освіта, професійна освіта, художники-керамісти.*

Постановка проблеми. У зв'язку із сучасною потребою в спеціалістах художніх та технічних спеціальностей, які б могли виробляти сучасний український конкурентоздатний продукт, особливо гостро постає питання якості професійної підготовки. Для модернізації професійної освіти є необхідність створення стійкого механізму підвищення якості підготовки спеціалістів, у тому числі і спеціалістів художньої кераміки.

Сьогодні головною метою професійної освіти є не тільки формування в студентів теоретичної системи знань та вмінь, необхідних для майбутньої професії, але і надавання ґрунтовної практичної професійної підготовки, що є особливо актуальним для спеціальностей, пов'язаних з творчою діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Схожі питання у своїх працях розглядали: О. Васильєва «Специфіка навчання живопису студентів у сфері декоративно-прикладного мистецтва» [14]; О. Власюк «Професійна підготовка майбутніх фахівців декоративно-прикладного мистецтва» [15]; Н. Комашко «Суть і структура творчої компетентності майбутнього художника» [16]; С. Рябінова «Професійне становлення майбутніх художників декоративно-прикладного мистецтва» [17].

Ці статті розглядають професійну мистецьку освіту у цілому та вивчають різні її аспекти, але питання професійної освіти майбутніх художників-керамістів висвітлено не в повній мірі, тому вивчення цього питання є особливо актуальним.

Метою даної публікації є дослідження сучасного стану та особливостей професійної підготовки майбутніх художників-керамістів у процесі викладання спецдисциплін.

Методи дослідження – теоретичного аналізу, анкетування, опитування, ранжування.